

«ازدواج دشوار» و «جدایی آسان» رمز «مهاجریزدی طلاق»

زمانه عوض شده است. این فقط انتخاب همسر و ازدواج نیست که دور از همه رسوم سنتی و حرف و حدیث‌های فامیل انجام می‌شود؛ حتی طلاق که دعوا و تهدید و قشون‌کشی خانوادگی با خود داشت، حالا به اتفاقی آرام و بی‌سر و صدا تبدیل شده است به نام طلاق توافقی!

زمانه عوض شده است. این فقط انتخاب همسر و ازدواج نیست که دور از همه رسوم سنتی و حرف و حدیث‌های فامیل انجام می‌شود؛ حتی طلاق که دعوا و تهدید و قشون‌کشی خانوادگی با خود داشت، حالا به اتفاقی آرام و بی‌سر و صدا تبدیل شده است به نام طلاق توافقی!

به گزارش **خبرنگار فاریس** از تبریز، این روزها، واژه طلاق در هر محفل و مجلسی، اعم از خانوادگی، فامیلی و اجتماعی به‌نوعی برای تمامی شهروندان ایرانی؛ نامی آشنا شده است. جالب‌تر آنکه اگر با نگاهی تحلیلی به وضعیت ازدواج و طلاق در برخی استان‌های کشورمان در سال‌های اخیر بپردازیم، متوجه خواهیم شد که در سال‌های اخیر روزبه‌روز بر میزان آمار ازدواج کاهش و آمار طلاق در کشور افزوده شده است و به‌عبارت‌دیگر این روزها طلاق تقریباً دامن تمام شهرها و روستاهای کشور را در بر گرفته است. با این وجود ادامه این گزارش و تحلیل را با کلامی از امام صادق (ع) پی می‌گیریم که فرمودند: هیچ چیز از آنچه خداوند متعال آن را حلال قرار داده است، نزد او منفورتر و ناپسندتر از طلاق نیست». *** طلاق کلیدواژه نام‌آشنای این روزهای خانواده‌های ایرانی** به هر حال آنچه در این خصوص مهم است این است که در آموزه‌های دینی ما مسلمانان به تشکیل خانواده و ازدواج جوانان تأکید فراوانی شده، ولی به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر افزایش طلاق، به‌نوعی به مهم‌ترین و بزرگ‌ترین معضل اجتماعی کشورمان تبدیل شده، به‌طوری‌که اخیراً نیز مقام معظم رهبری، با طرح این پرسش که «چرا در برخی مناطق، طلاق زیاد شده است؟»، افزایش طلاق را به‌عنوان یک معضل برای سبک زندگی امروز خانواده‌های ایرانی بیان کردند. با این اوصاف، در ادامه این گزارش در این ارتباط ضمن نگاهی گذرا به وضعیت طلاق در شهرهای مختلف استان آذربایجان شرقی، به مطالعه و تحقیق موردی یکی از دانشگاه‌های استان در خصوص علت افزایش طلاق شهر تبریز خواهیم پرداخت. در کنار موارد بیان‌شده، هر ساعت 19 واقعه طلاق در کشور به ثبت می‌رسد، یعنی به‌عبارت‌دیگر به ازای هر 4.3 مورد ازدواج در کشورمان یک مورد منجر به طلاق شده و 5.6 درصد ازدواج در کشور کاهش پیدا کرده است. *** جوانان آذربایجان؛ با چه سکansı از همدیگر جدا می‌شوند؟** در همین راستا بر اساس آماري که سال گذشته ارائه شده، وضعیت ازدواج و طلاق در استان آذربایجان شرقی، نشان می‌دهد، طی سال گذشته هفت هزار و 810 طلاق در دفاتر ثبت‌احوال این استان ثبت شده که از این تعداد 6 هزار و 668 مورد در مناطق شهری و یک هزار و 142 فقره طلاق نیز مربوط به مناطق روستایی بوده است. از سویی آمار طلاق تبریزی‌ها در طی همین مدت، چهار هزار و 91 مورد بوده که بعد از شهرستان تبریز بیشترین تعداد آمار طلاق مربوط به شهرستان‌های مراغه، مرند و اهر است. همچنین در بین شهرستان‌های آذربایجان شرقی، شهرستان هریس با ثبت هشت مورد طلاق، خداآفرین و عجب‌شیر هرکدام با ثبت پنج مورد و شهرستان جلفا و ورزقان هرکدام با ثبت دو فقره طلاق کمترین آمار طلاق را در استان به خود اختصاص داده‌اند. با این وجود؛ در سه‌ماهه سال جاری نیز، 10 هزار و 496 مورد ازدواج و همچنین 2 هزار و 4 مورد طلاق در استان آذربایجان شرقی ثبت شده است که ازدواج 7 درصد کاهش دارد و طلاق هم 6.4 درصد افزایش یافته است. *** حال و هوای جوانان آذربایجانی این روزها خوش نیست** همان‌گونه که این آمارها نشان می‌دهند، در سال‌های اخیر همواره نسبت ازدواج به طلاق در این استان همچون سایر استان‌های کشورمان کاهش پیدا کرده است و آمار طلاق روند صعودی را طی کرده است. بنابراین، بسیاری از متخصصان این حوزه بر این باورند؛ اگر جامعه‌ای به‌سوی افزایش طلاق پیش رود، حتماً در آستانه بحران قرار می‌گیرد، این کارشناسان، ناتوانی در تحمل مشکلات کار و زندگی، افزایش انحرافات اجتماعی در بین زنان و مردان مطلقه، ایجاد اختلالات روانی به‌خصوص افسردگی، اختلالات اضطرابی، رفتارهای پرخطرانه، احساس شکست در زندگی به شکل دل‌تنگی، خستگی، از پا افتادگی، پوچی و بی‌معنایی در زندگی، خودکشی، احساس گناه و ندامت، ایجاد تفکرات نامطلوب راجع به جنس مخالف و ... را از جمله آثار و پیامدهای منفی و جدی طلاق بیان می‌کنند. بر همین اساس در سال گذشته هم محققان دانشگاه‌های تبریز، در مطالعه پرونده 100 زوج شهر تبریز که به دادگاه‌های خانواده مراجعه و حکم طلاق آن‌ها صادر شده بود، دریافتند که بالاترین علت درخواست طلاق در استان آذربایجان شرقی و در رأس آن‌ها در شهر تبریز، مربوط به عامل اجتماعی؛ 40 درصد بوده که از زیرمجموعه این عامل مهم‌ترین موارد تأثیرگذار به ترتیب: ازدواج‌های تحمیلی و نسنجیده، توقعات نابجای زوجین از یکدیگر، سابقه دوستی و ارتباط قبل از ازدواج، تفاوت‌های تربیتی هرکدام 6 درصد، مداخله پدر و مادر و فامیل‌ها 5 درصد، رو بنایی شدن پیوندهای جدید ازدواج سه درصد و بقیه موارد اکثراً یک یا دو درصد، از عوامل تأثیرگذار اجتماعی بر طلاق در شهر تبریز بوده است. *** سبک زندگی جوانان نسل امروز؛ در چرخه آزمون و خطا دومین علت درخواست طلاق در این شهرستان مربوط به عامل شخصی فردی بوده که 34 درصد را شامل می‌شود که در این زیرشاخه عدم تفاهم و تعارضات فکری زوجین با همدیگر، عدم ابراز علاقه بلافاصله بعد از ازدواج، هرکدام 6 درصد، ازدواج پنهانی مرد پنج درصد، نازایی و بچه‌دار نشدن، بی‌اعتنایی به همسر و عدم ابراز محبت، عدم تمکین (عدم انجام وظایف زناشویی) هرکدام سه درصد و بقیه موارد اکثراً یک تا 2 درصد، از عوامل تأثیرگذار شخصی – فردی بر طلاق در شهرستان تبریز اعلام شده است. سومین و چهارمین علت درخواست طلاق مربوط به عامل‌های اقتصادی 13 درصد و فرهنگی 10 درصد بوده که از زیرمجموعه‌های این عوامل، مهم‌ترین آن‌ها به ترتیب، عوامل اقتصادی شامل؛ اختلاف شدید مالی و بیکاری مرد، هرکدام پنج درصد، رقابت و چشم و هم‌چشمی به‌ویژه از بعد مالی دو درصد و از عوامل فرهنگی نیز؛ عدم تفاهم و تعارضات فکری زوجین با همدیگر حدود 6 درصد، خوش‌گذرانی‌های نامشروع، خیانت و معاشرت با افراد ناباب و عبور از جامعه سنتی به جامعه مدرن و سست شدن بنیان خانواده، هرکدام دو درصد، از عوامل تأثیرگذار اقتصادی و فرهنگی برافزایش طلاق در شهرستان تبریز است. *** نسل امروز؛ ره‌اشده به دست حوادث روزگار** به عقیده این محققان از طرفی علل طلاق اکثریت زوج‌ها تنها به یک بعد عامل و یا زیرمجموعه‌های آن مربوط نبوده و تحت تأثیر عوامل مشترکی بوده است. افزون بر آنچه گفته شد، این پژوهشگران در خاتمه برای کاهش طلاق در جامعه بر راهکارهای چون؛ آموزش و استفاده از فرهنگ و مؤلفه‌های دینی و اسلامی و اخلاقی در تحکیم پایه‌های خانواده، پیشگیری و مقابله جدی با عوامل فرسایش روابط اعضای خانواده نظیر معضلات فرهنگی، مفاسد اجتماعی، اعتیاد و بیکاری با طریق‌های گوناگون، جلوگیری از ازدواج‌های سهل‌گیرانه و سرسری، آموزش آگاهی از ویژگی‌ها، انتظارات و نقش‌های زن و شوهری، قبول کردن تفاوت‌های شخصیتی زوجین، آموزش مهارت‌های زندگی در مراحل و سنین مختلف از طریق نهادهای فرهنگی و آموزشی، فراگیر کردن فرهنگ گفتگو بین خانواده‌ها، توسعه مراکز آموزشی مشاوره خانواده قبل و بعد از ازدواج، آموزش و دانش‌افزایی والدین نسبت به روحیات جوانان، پرهیز خانواده از دخالت‌های بدون آگاهی و بینش در زندگی فرزندان، برگزاری کارگاه‌های آموزش مدیریت حل بحران برای خانواده‌ها و جوانان قبل از ازدواج، پرهیز زوجین از معاشرت‌های غیراخلاقی و ناپسند، برگزاری کارگاه‌های آموزش حقوقی در زمینه ازدواج برای دختران و پسرانی که در آستانه ازدواج قرار دارند و تقویت اخلاق، معنویت و صمیمیت در خانواده‌ها تأکید داشته‌اند. *** زندگی با طعم جدایی‌ازاین‌رو**، به گفته کارشناسان حوزه مسائل اجتماعی و خانواده، در کل ریشه‌ها و عوامل بروز طلاق در اکثر استان‌های کشورمان را در عواملی چون معضلات اقتصادی از قبیل بیکاری، سطح پایین درآمد، مشکل مسکن، اعتیاد، عدم توافق و نارضایتی جنسی، رواج سبک زندگی غربی، عدم تناسب زن و شوهر در زمینه‌های اخلاقی، فرهنگی، اقتصادی، تحصیلی، خانوادگی، اختلاف سن نامناسب، ازدواج‌های اجباری، دخالت‌های بی‌مورد خانواده‌ها، عدم آموزش کافی در مسائل زناشویی، عدم تربیت صحیح خانوادگی، کاهش سطح دین‌داری و ایمان فردی، کم شدن روحیه ایثار و ازخودگذشتگی، از بین رفتن قبح (مذموم بودن) طلاق، افزایش اشتغال زنان، از بین رفتن روحیه ساده زیستی و رواج تجمل و ... باید جستجو کرد. بر همین اساس نیز محققان و کارشناسان این عرصه برای برون‌رفت از این آسیب اجتماعی و کاهش طلاق در کشور، بهبود شرایط اقتصادی کشور (افزایش اشتغال، کاهش قیمت مسکن و...)، تحقق عدالت اجتماعی، آموزش مهارت‌های زندگی به جوانان قبل از ازدواج، آموزش مسائل زناشویی قبل از ازدواج، افزایش مراکز مشاوره برای خانواده‌ها، کاهش انتظارات و توقعات نابجای زوجین و ... را لازم و ضروری بیان می‌کنند. *** نگارنده: موسی کاظم‌زاده****